Luonnonvarakeskus

Dnro 1942/00 00 02 00/2018

11.9.2018

Asia: U 66/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1005/2008 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1139 muuttamisesta kalastuksenvalvonnan osalta (Kalastuksenvalvontaa koskevien asetusten muuttaminen)

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: tutkija Tapani Pakarinen

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen asiantuntijalausuntoa kalastuksenvalvontaa koskevien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten muuttamisesta. Luonnonvarakeskus keskittyy lausunnossa oman toimialansa, erityisesti saalistilastoinnin tarkkuuteen vaikuttaviin asioihin.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus tukee pääosin valtioneuvoston kantaa.

Asetusmuutosehdotuksessa esitetään alle 12-metrisille aluksille velvoitetta siirtyä käyttämään sähköistä kalastuspäiväkirjaa, jonka tiedot tulisi toimittaa viranomaisille aina ennen satamaan saapumista.

Vuoden 2018 alussa Suomessa kaupallisille kalastajille oli rekisteröity yhteensä 3153 kappaletta alle 12-metrin pituista alusta ja 64 kappaletta vähintään 12-metrin pituista alusta. Nykyisin kaikki Suomeen rekisteröidyt vähintään 10 m pituiset kalastusalukset ilmoittavat saalistietonsa kalastuspäiväkirjalla. 10-12 metriä pitkät alukset ilmoittavat saalistietonsa paperilomakkeella ja tätä pitemmät alukset sähköisesti. Luonnonvarakeskus katsoo, että sähköinen ilmoittaminen tulisi ottaa käyttöön myös kaikilla 10-12 m pituisilla aluksilla, jotka nykyisin ilmoittavat saalistietonsa kalastuspäiväkirjalla. Luonnonvarakeskus myös kannattaa pienten saaliserien ilmoittamisvapauden poistamista.

Valtaosa alle 10-metrisistä aluksista kalastaa rannikolla, ja nämä alukset voisivat jatkaa nykykäytäntöä ja ilmoittaa rannikolta pyydettävien lajien saaliit kuukausikohtaisella rannikkokalastuslomakkeella, sekä kiintiöityjen lajien saaliit 48 tunnin kuluessa saaliin purkamisesta alle 10 m rannikkokalastusalusten purkamisilmoituksella. Alle 10 m pituisten alusten saalisilmoitukset voitaisiin sallia tehtävän joko sähköisesti tai paperiversiona. Luonnonvarakeskus katsoo, että rannikolta pyydettävien lajien kuukausittain tapahtuvan ilmoittamisen muuttaminen päivittäin tapahtuvaksi ei parantaisi kyseisten kalalajien saalistilastoinnin tarkkuutta nykyisestään.

Komissio ehdottaa, että vapaa-ajankalastajat velvoitettaisiin rekisteröitymään ja ilmoittamaansa saaliinsa viranomaisille sähköisesti. Luonnonvarakeskus arvioi vapaa-ajankalastuksen saaliin joka toinen vuosi tehtävällä valtakunnallisella saalistiedustelulla. Tiedustelu kohdistetaan Suomessa asuville 18–74-vuotiaille henkilöille talouksittain. Tiedustelun otanta on väestöpohjainen ja kohdistuu

osittain vapaa-ajankalastajiksi rekisteröityneisiin henkilöihin sekä osittain myös pelkästään yleisen kalastusoikeuden turvin kalastaviin ja eläkeläisiin. Luonnonvarakeskus katsoo, että nykyisenmuotoisella järjestelmällä saavutetaan tarpeenmukainen tarkkuus tilastoitavien kalalajien saaliarvioille lukuun ottamatta lohen ja meritaimenta merialueen saalisarviota. Kuitenkin myös lohen ja meritaimenen saalisarvion tarkkuutta voidaan parantaa nykyisenkaltaisen tiedustelun puitteissa, ja Luonnonvarakeskus tulee seuraavissa tiedusteluissa muun muassa kiinnittämään erityistä huomiota merestä lohi- ja meritaimensaalista ilmoittaviin kalastajiin.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: tutkija Tapani Pakarinen sekä yliaktuaarit Pirkko Söderkultalahti, Mika Rahikainen ja Pentti Moilanen.